

Jeg vil ikke flytte, men jeg må

Tidligere publisert i Fontene 5/2006, gjengis her med forfatterens og Fontenes tillatelse.

Utsagnet ovenfor kom fra en gutt på nesten fem år som skulle flytte videre i fosterhjem etter et opphold i beredskapshjem. Til tross for dette såre utsagnet, tenker jeg likevel at oppholdet i beredskapshjemmet har hjulpet gutten å bli tilknytningsklar i et nytt fosterhjem.

Tilknytningsteori kan være et nyttig referansepunkt i møte med barn som blir akutt plassert etter lov om barnevern. Her presenteres en modell jeg kaller «trygg-base-stjerna». En modell jeg opplever nyttig i arbeid med beredskapsforeldre. Modellen vil være minst like nyttig for fosterforeldre som skal ta imot barn for langtids plassering, men her har jeg valgt å relatere den til min arbeidshverdag som handler om oppfølging av beredskapshjem.

Mellomplasseringer og tilknytningsteori

I Vest-Agder blir langt flere barn plassert i beredskapshjem enn i institusjon når barn må akutt plasseres etter lov om barnevern. Beredskapshjem er fosterhjem som er særlig godt egnet til å ta imot barn for krise- og korttidsopphold. I 2005 hadde vi 51 barn/unge plassert i beredskapshjem i regi av Bufetat (Barne- ungdoms og familieetaten i statlig regi). Barna blir plassert i det til enhver tid ledige hjem. Tidsaspektet med saksbehandlingstid og fylkesnemndsbehandling betyr at barn som skal flytte videre i fosterhjem kan bli boende ganske lenge i et beredskapshjem, 6 – 10 måneder er vanlig.

Beredskapshjem er fosterhjem og skal først og fremst yte god omsorg. Jeg mener det er viktig at beredskapshjemmenes fagideologiske grunn ligger i omsorgstenkning. Tilknytningsteorien er viktig for å forstå hvilken omsorg disse barna må møtes med.

Noen vil mene at tilknytningsteorien er irrelevant i akutt plasseringer og i plasseringer av midlertidig art. Dette er jeg uenig i. Tilknytningsteori gir en nyttig forståelsesramme også i disse sammenhengene. Jeg støtter meg til klinisk psykolog Jeanette Allen og professor Panos Vostanis som brukte tilknytningsteorien for å kurse fosterforeldre i England som skal ta imot traumatiserte og mishandlede barn. De hevder det er nyttig for fosterforeldrenes mulighet til å forstå og dermed tåle adferden til disse barna (Allen, 2005). Dette gjelder beredskapsforeldre også.

Tilknytningsforstyrrelser kan oppstå når barn utsettes for omsorgssvikt og skifte eller brudd med omsorgspersoner. De fleste barn som blir fosterhjemsplassert har i utgangspunktet en utrygg eller desorganisert tilknytning. Atypisk tilknytning kan føre barnet inn på en utviklingsvei som er forbundet med senere psykopatologi (Smith, 2002). Barn som kommer inn under akuttvedtak vil kanskje i særlig grad være utsatte, da de ofte både er utsatt for alvorlig omsorgssvikt og en akutt situasjon som innebærer et brudd med flytting til en ukjent familie eller institusjon. Det er viktig hvordan disse barna blir møtt i en slik akutt situasjon og mellomplasseringsfase.

Jeg vil hevde at barn som plasseres i beredskapshjem gjennom et slikt opphold kan få hjelp til å bearbeide sin krise, klargjøres til å ta imot omsorg i et nytt fosterhjem og få hjelp til å etablere en ny tilknytningshistorie om de møtes av sensitive beredskapshjem.

Kriseteorien og tilknytningsteorien har sensitivitet som et felles knutepunkt. Beredskapsforeldre skal møte barn i krise og gi mulighet til å smake på en trygg base, noe som forutsetter sensitivitet.

Oppbevaring versus modning og klargjøring

I et slikt barns liv er et beredskapshjemsopphold ganske lenge, det kan for eksempel være et helt skoleår. Dette er en viktig overgangsperiode, knyttet til en akutt krise som kan ha vært traumatisk. Barnet er flyttet fra sine omsorgspersoner uten forvarsel, noen ganger uten å ha fått med seg verken klær eller bamse. Vi kjenner heller ikke forhistorien til disse barna. De kan ha skjulte omsorgsbrudd fra tidlige år med seg.

Barn i sorg trenger et omsorgsmiljø som er sensitivt for deres behov. Barn i sorg føler seg ofte ensomme med sine følelser, og de trenger omsorgspersoner som har forståelse for og kompetanse i å møte deres behov, ikke gjennom «tvangsmessig omsorg», men med sensitivitet og respekt for barnets uttrykk. Mange barn har hjelp av ritualer og rutiner, men forutsetningen er at omsorgspersonene er tilgjengelige og følelsesmessig til stede (Dyregrov og Raundalen, 1996).

Det som hjelper mennesker i krise og livsoverganger er personlig, relasjonell støtte (Cullberg, 1994). Barn i krise trenger særlig relasjonell støtte, og sett i et slikt lys blir barnets egentlige omsorgssituasjon her og nå. Derfor er perioden i beredskapshjem viktig for barnets videre utvikling. Rent ideologisk blir det viktig at man ser på denne perioden som en periode for bearbeiding,

modning og klargjøring. Dette er viktig, slik at det ikke bare blir en periode med trygg oppbevaring, mat og klær mens systemet klargjør selve barnevernsaken. Dette tenker jeg er viktig for beredskapshjemmenes selvforståelse og for barnevernssystemets forståelse av barnet i denne perioden.

Hvorfor gjøre bruk av en mellomplasseringsfase

Mellomplassering er en nødvendig ordning for barn som må akutt plasseres etter lov om barnevern.

Selvsagt hadde det vært fint om alle barn som må skifte omsorgsbasis kunne komme rett til fosterforeldre der de kunne vokse opp om nødvendig. Det ville avhenge av at de kom rett til fosterforeldre der matchingen var god og fosterforeldrene var kompetente til å møte barnet på tilknytningsmønsteret sitt. Det tror jeg ofte praktisk ikke er mulig, og dermed heller ikke faglig forsvarlig. Smith sier at dessverre vil bruk av «vanlige» fosterforeldre lett føre til gjentatte plasseringer, og dermed en utilsiktet økning av risiko for tilknytningsforstyrrelser (2003).

Forskning fra Sandbæk og Flaatten viser at en mellomplassering øker sjansen for at fosterhjemforholdet skal holde tiden ut. Lojalitetskonflikten barnet har mellom fosterforeldre og biologiske foreldre kan legge seg noe i en slik periode, da biologiske foreldres sterkeste følelser dempes noe i en slik fase, samt at de ikke ser på det midlertidige som en så sterk konkurrent. Videre kan man få en god observasjonsperiode av barnet, slik at man kan jobbe med matching og forberedelse til de nye fosterforeldrene (Bunkholdt, 2004).

Ovenforstående begrunnelse er hovedsaklige systemiske. Det er viktig at vi ser på hvordan denne fasen kan bli til hjelp for barnet. Vi vet at barn som klarer seg best gjennom vanskelige forhold har en trygg tilknytning utenfor familien, får hjelp til å bearbeide og mestre vonde opplevelser og opplever kontinuitet i sammenheng i livet (Killen, 2000). Dette må beredskapshjemmet bistå barnet med. Det er viktig at barn i en slik akutfase blir møtt sensitivt for å bearbeide sitt akutte traume, sin sorg og gis mulighet til å skape mening. I en slik prosess, der omsorgspersonen responderer adekvat og sensitivt på barnets behov, vil det skje en tilknytning mellom barnet og den/de nye omsorgspersonene. Jeg tror vi må våge å tenke tilknytning som utviklingsfremmende, selv om tilknytningen ikke skal ha et livslangt perspektiv.

Nedenforstående eksempel viser hvordan kunnskap om tilknytningsskadede barn og sensitiv omsorg hos beredskapsforeldre kan møtes i en praktisk hverdag.

Et eksempel på tilknytningsskade

Per flyttet inn i et beredskapshjem 4 ½ år gammel. Han kom etter et brudd i fosterhjem. Mor hadde mistet omsorgen for Per da han var 1 ½ år gammel, og han flyttet i fosterhjem. Barnevernstjenesten sa opp avtalen med fosterhjemmet to uker før han kom til beredskapshjemmet, da de var bekymret for Per. Det så ikke ut som om Per var inkludert i fosterfamilien. Vi fikk tanker om at Per og fosterfamilien ikke hadde matchet hverandre, og at Per nå var et sårbart og avvist barn. Vi antok at han bar med seg en tilknytningsskade, ut fra to brudd fra omsorgspersoner og en følelse av å være avvist. Videre visste vi at Per hadde vært mye på eget rom og oppholdt seg mye for seg selv i fosterhjemmet. Vi plasserte Per i et beredskapshjem vi visste var sensibelt for barns behov. Dette for å gi ham muligheten til å sørge knyttet til en ny akutt krise som var flytting fra fosterhjem, for å sikre ham en tilknytningsmulighet og observere hans tilknytningsmønster. Beredskapsforeldrene var observante og bevisste. De visste at det er viktig å komme i samspill og emosjonell kontakt. Han fikk alle lekene sine inn i stua og kjøkkenet nært de voksnes oppholdssted, og han fikk hjelp til å komme i gang med lek sammen med beredskapsmor. Han var en sjeldent vitebegjærlig og kognitivt sterk gutt, så beredskapsmor brukte mye tid på å lese for ham mens han kunne sitte på fanget eller i armkroken. Den første uka hadde han lite ro på seg. Han viste ingen sorg over flyttingen og han lot seg kun flyktig trøste om han slo seg. Etter 3 uker kunne beredskapsmor ikke gå ut og henge opp klesvasken uten at han fulgte etter henne, hun fikk trøste når han slo seg og han lekte adekvat på gulvet. Deretter kom en ny fase, der han ble trygg nok til å leke for seg selv mens beredskapsmor hengte opp klesvasken hvis han fikk tydelig beskjed om hvor hun var og hvor mange minutter hun ble ute. (Historien er anonymisert.)

En trygg-base-modell for sensibel omsorg i praksis

Dr. Gillian Schofield presenterte på en fosterhjemskonferanse for Bufetat i oktober 2005 et forskningsprosjekt fra England, basert på longitudinelle studier, som viste at barn og unge med utrygg tilknytning og vanskelig adferd hadde mulighet for å klare seg godt om de ble gitt mulighet til ny tilknytning med sensibelt fosterforeldre. Noen av de vanskeligste barna, plassert sammen med de mest sensitive fosterforeldre, hadde best framgang i sin utvikling. Hun introduserte en modell med fosterforeldre som en trygg base for disse barna.

Gjennom en trygg base og tilknytning kan barn og unge fremstå med resiliens. Resiliens er den motstandskraften som gjør at barn ikke bukker under

av risikofaktorer. Den kan bygges opp gjennom å hjelpe barnet til å motta omsorg og komme til et vendepunkt som leder til positive sirkler (Schofield, 2005). Det er dette vendepunktet beredskapshjemmet kan være med på. I denne modellen hjelper tilknytningsteorien oss til å forstå disse barnas vanskelige adferd og gir mening til hvordan daglig omsorg kan virke terapeutisk.

Jeg har tillatt meg å kopiere fra Schofields «trygg base stjerne» (diagram 1). Jeg har oversatt den til norsk med den forflating av begrep som det innebærer. Videre har jeg knyttet ovenfor nevnte «Per» og noen flere små eksempler fra hverdagen i beredskapshjem til stjerna.

Tilknytningsforsker Patrica Crittenden beskriver sensitivitet og samspill, og hun har utviklet en sensitivitetsskala for omsorgsgiver. Det kan være interessant å merke seg at denne skalaen er utviklet rundt omsorgsgivers holdning til barn i begrepene: Aksepterende - avvisende, samarbeidende – invaderende, tilgjengelig – likegyldig og sensitiv til signaler – overse signaler (Killen, 2000). Dette er i samsvar med tenkningen i denne stjerna.

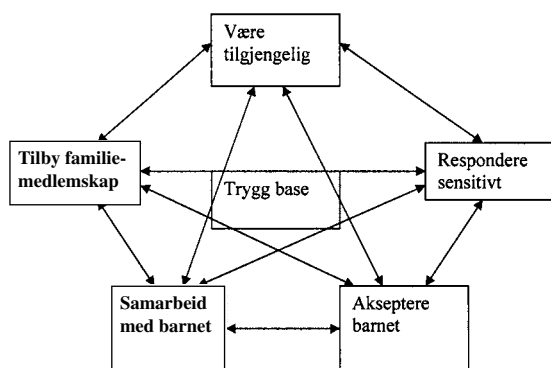

Diagram 1 (Schofield 2005).

Jeg vil gå litt inn på den enkelte stjernetagg, selv om det er stjerna sett under ett som lyser. Derfor er det også satt piler mellom de ulike taggene og inn til kjernen, den trygge basen.

Å være tilgjengelig

I følge Crittendens sensitivitetsskala vil motsatsen til tilgjengelighet være likegyldighet.

I Schofields studie viste det seg at de sensitive fosterforeldrene oppfattet det slik at fosterbarnet trengte dem konstant for å være tilgjengelige for deres behov. Det betydde at fosterforeldrene stilte seg tilgjengelig både i tid og mengde, både praktisk og emosjonelt. De så fosterbarnets sårbarhet, og de gikk inn i en nærhet som liknet Winnicots beskrivelse av morsnærheten til

nyfødte barn, der mor oppfattet at barnet var totalt avhengig av henne for sitt eget velvære. Winnicot var opptatt av at for å utvikle seg er barnet avhengig av å bli følelsesmessig møtt og rammet inn, en emosjonell tilgjengelighet som er viktig for å kunne romme barnets vonde og vanskelige følelser.

Systemisk har vi lagt opp til at beredskapshjemmet skal være tilgjengelig gjennom at den ene voksne er lønnet for å være hjemme. Den psykologiske og sensitive tilgjengeligheten er minst like viktig.

Tilgjengelighet kan få tak i barn som har gjort seg utilgjengelige. Dette så vi for noen år siden da et beredskapshjem fikk en 5 måneders baby hjem til seg etter et sykehusopphold. Barneverntjenesten og helsepersonell lurte på om babyen var blind og døv, da han ikke kunne feste blikket, smile eller gi velværelser fra seg. Man lurte også på om han var kognitivt retardert. Han ble plassert i et beredskapshjem med en beredskapsmor som har vist seg å være sensitiv overfor små barn. Hun hadde tanke for at barnet måtte prates med, sees i øynene, strykes, holdes og være nært. Hun plasserte ham ved siden av seg selv i sengen om natten, slik ammebarn ofte får ligge nært sin mors varme. I løpet av 2 uker festet babyen blikket, han pludret og ga gjensvar.

Schofield sier at dette er viktig å overføre på større barn. Mange større barn trenger nærvær som man gjerne tenker er mer passende til en yngre alder. Denne tilgjengeligheten kan hjelpe barnet å krysse angstkurver. Dette så vi tydelig hos ei jente på 14 år som ikke hadde vært på skolen på 2 måneder. Dette klarte hun å overvinne bl.a. med at beredskapsmor fulgte henne den første uka. Dette er sensitiv tilgjengelighet som gir barnet en mulighet til å ha tro på trygge baser.

Beredskapsbarnet trenger en tilgjengelighet som man ofte ikke regner som nødvendig kun sett i lys av barnets kronologiske alder.

Sensitiv respons

Å være sensitiv til signaler har motsatsen å overse signaler i Crittendens sensitivitetsskala. Dette punktet handler om å sette seg inn i barnets perspektiv, prøve å få tak i deres tanker og erfaringer og lage sammenhenger mellom fortid og framtid. Dette innebærer at beredskapshjemmet må reflektere, tenke fleksibelt og empatisk og prøve å få tak i barnets adferd ut fra barnets fortid. Dette er en forutsetning for videre å hjelpe barnet i gang med slike refleksjoner, og en viktig del av å hjelpe barnet å få tak i sine følelser og regulere dem.

Sensitivitet innebærer at en omsorgsperson er aktpågivende overfor barnets signaler, tolker dem riktig og reagerer raskt på en passende måte. Insensitivitet

betyr ikke nødvendigvis at omsorgspersonen oppfører seg fiendtlig eller uvennlig, men at han/hun oppfatter barnets tilstand eller signaler på feil måte, eller unnlater å reagere, slik at barnets tilknytningsrelevante behov ikke blir imøtekommet. På den måten kommer omsorgspersonen til kort når det gjelder å hjelpe barnet med å oppnå en gunstig mental tilstand (Smith, 2002). Jeg vil igjen henvise til beredskapshjemets imøtekommelse av Per. Heldigvis kom han i et beredskapshjem som var sensitiv for hans signaler som ikke var så åpenbare.

Akseptere og anerkjenne barnet

I følge Crittendens sensitivitetsskala er motsatsen til aksept avvísning. Det kan være vanskelig å gi barnet aksept på seg selv når det oppfører seg provoserende og er i ferd med å gjenspeile sin egen avvísningshistorie. For disse barna kan det være tryggere å avvise sine nye omsorgspersoner enn selv å risikere avvísning i neste omgang.

Dette punktet henger sammen med barnets selvfølelse. Mange barn anklager seg selv for at livet deres er blitt som det er og det henger sammen med liten selvverdsfølelse. Derfor handler dette punktet om balansen i aksept for barnets egenart og hjelp til en akseptabel adferd. Derfor handler dette punktet videre om å hjelpe barnet til å fungere i nærmiljøet, som for eksempel skolen.

Jeg husker godt en gutt på 12 år som bodde i beredskapshjem. Han hadde vært utsatt for massiv omsorgsvikt, flyttet mye og ikke blitt sett eller fulgt opp av sine foreldre. Skolen fortalte at han alltid hadde kommet alene på skoletilstelninger, han var dårlig kledd og hadde sjelden med seg matpakke. Han hadde aldri blitt akseptert for den han var i seg selv. En kveld, etter at han hadde lagt seg i beredskapshjemmet, fortalte han plutselig at det var skoletur dagen etter. Beredskapsmor kunne godt blitt irritert for at han ikke hadde fortalt dette tidligere, da det betydde at han skulle ha med seg pølser og brus. Beredskapsmor klarte å se forbi den umiddelbare irritasjonen, fordi hun kjente guttens historie og hadde ofte sett hans dårlige selvaktelse. Hun fortalte han at hun skulle skynde seg å kjøre til bensinstasjonen og kjøpe pølser og brus til dagen etter, hvorpå gutten forundret spør: «Gjør du dette for meg?».

For disse barna er det viktig at de er ordentlig kledd, rene og velstelte. Dette gir barna en mulighet til å bli skrytt av og bli sett, en mulighet de ofte ikke har hatt før. Jeg husker selv at da jeg så igjen ovenfor nevnte 12-åring første gang etter at han hadde kommet i

beredskapshjemmet, ble jeg slått av hvor pen og kjekk han var. Han hadde vært så vanstelt at jeg ikke har sett hvor pen han egentlig var.

Samarbeide med barnet

Crittenden mener at motsatsen til samarbeid er å invadere. På mange måter handler dette om å ha respekt for barnets egenart. Det handler om å se på barnet i en subjekt – subjekt relasjon, og gi barnet mulighet til å kjenne at det er med på å påvirke sitt eget liv. Dermed kan barnet forstå at ting ikke skjer tilfeldig, men i en sammenheng der en selv kan påvirke resultatet.

Vi ser at mange barn som kommer i beredskapshjem har problemer med å ta valg. Beredskapsforeldrene må hjelpe og legge til rette for å øve opp denne evnen, noe som for eksempel kan være å la barnet velge mellom to sett klær på morgenen. Det er videre en kunst å ikke gå inn i kamp med barnet, da mange relasjonsskadede barn lett går inn i fighterrollen.

Dette henger sammen med å finne en samarbeidsform som harmonerer med barnets emosjonelle og kronologiske alder. For eksempel kan en tenåringsjente ha behov for emosjonell nærhet og gjerne hjelpes med å vaske håret hjemme, men ut fra jentas kronologiske alder ville det være en krenkelse om fostermor møtte opp og gjorde det samme i dusjen på skolen.

Tilby medlemskap i familien

Dette punktet er ikke med i Crittendens sensitivitetsskala, men er en nødvendig stjerne-tag for barn som fosterhjems plasseres. Denne taggen i stjerna kan være vanskelig for beredskapsfamilier å plassere seg i, da barnet skal være der midlertidig. Det er viktig at barnet blir akseptert som en del av familien mens det er der, samtidig som man er ærlig med barnet om at det er midlertidig. Det er viktig at barnet opplever voksne som er til å stole på, og at det ikke blir lurt.

Per viste lite sorg over tapet av sin fosterfamilie. Han gråt ikke. Allerede etter to dager viste det seg at han trodde at han var kommet i en familie der han skulle vokse opp. Beredskapsmor måtte fortelle ham at han skulle bo der inntil barneverntjenesten hadde funnet et nytt fosterhjem der han skulle bo til han ble voksen. Hun fortalte at man skulle lete etter en familie som mest av alt ønsket seg en gutt på 4 1/2 år. Da denne familien var funnet, og gutten hadde møtt den nye fosterfamilien noen ganger, fikk han vite at han skulle flytte dit. Beredskapsmor fortalte ham dette på dagtid, og hun bygde opp under det positive med den nye familien. Da beredskapsfar kom hjem på ettermiddagen, sa han konstaterende til gutten:

«Så du vil flytte, du»

«Nei, jeg vil ikke flytte, men jeg må», svarte Per, snart 5 år.

Dette er svar som gir stikk i magen på beredskapsforeldre, men de må klare å stå i det. Ta imot Per sensitivt, godta at han regredierer en periode med å tisse i senga igjen og hjelpe han videre i overføringsperioden. Per har fått være en del av familien, men nå skal han flytte igjen. Han skal flytte planlagt og i et tempo som ivaretar ham følelsesmessig.

Det er viktig for disse barna at man er ærlig med dem om tidsperspektivet, nettopp for at de skal ha en mulighet til å bygge opp tro på at det finnes trygge baser. Dersom man lot dem leve i den tro at de skulle vokse opp der, med tanke på at det var bra for tilknytningen, ville man på sikt vise barna at de nye voksne omsorgspersonene og systemet heller ikke var til å stole på. Dette vil ha en større skade på trygg-base-funksjonen enn å la barna leve i midlertidigheten. Beredskapsforeldrene må kunne ta imot barnets såre reaksjoner når de skal flytte og hjelpe dem i overføringen til nytt hjem.

Bruk av «trygg-base-stjerna»

Jeg har brukt denne stjerna i gruppeveiledning av beredskapshjem og har opplevd at beredskapshjemmene på denne måten har økt sin kunnskap om tilknytning og sett sin egen rolle for beredskapsbarnets nyorientering. Videre har de kunnet gå inn og se hvor de må jobbe for å tilby barnet en trygg base-orientering. Stjerna er altså nyttig både i forhold til veiledning av beredskapshjem og for selvrefleksjon i beredskapshjemmene.

Litteratur:

- Allen, Jeanette og Votaries, Panos. «The impact of abuse and trauma on the developing child.» *Adoption & Fostering*, Volume 29, nummer 3, 2005.
- Bunkholdt, Vigdis. «Fosterhjemsarbeid. Fra rekruttering til tilbakeføring.» Gyldendal Norsk Forlag AS, 2. utgave, 2004.
- Cullberg, Johan. «Dynamisk psykiatri i teori og praksis», TANO, 4. utg., 1994
- Dyregrov, A og Raundalen, M. Sorg hos barn. Del II: Oppfølging. *Tidsskrift for norsk psykologforening*, vol.33, nr. 6 ss 510 – 520, 1996
- Moe, Grette Rigmor og Hansen, Marit Bjergum. «Tidlig satsing i sped- og småbarnsfamilier» i: «Metodisk barnevernsarbeid» av Bunkholdt, Vigdis og Larsen, Erik (red), Tano, 2 opplag, 1997
- Killén, Kari. «Barndommen varer i generasjoner. Forebygging er alles ansvar.» Oslo. Kommuneforlaget, 2000
- Schofield, Gillian og Beek, Mary. «Providing a Secure base: Parenting children in long-term foster family care.» *Attachment & Human Development*, March 2005; 7 (1): 3- 25, 2005
- Schofield, Gillian og Beek, Mary. «Risk and Resilience in Long-Term Foster-Care». *British Journal of Sosial Work*, 35, 1 – 19, 2005
- Smith, Lars. «Omsorgsutøvelse, tilknytning og barns utvikling». *Norges Barnevern* nr. 4 – 2003.
- Smith, Lars. «Tilknytning og barns utvikling». Høyskoleforlaget AS, 2002.

Stjerna må være minst like nyttig å bruke i forhold til fosterforeldre som tar imot barn og unge for langtidsplasseringer.

Avsluttende kommentarer

Styrken i tilknytningsteorien er at den gir hjelp til å forstå hva som skjer i disse barnas indre liv, hjelp til å forstå hvordan man kan møte disse barna for å komme i relasjon og samspill, noe barna trenger uavhengig av om de har en tilknytningsskade eller ikke. Dersom man forstår dette, vil man lettere tåle den adferden disse barna viser. Tilknytningsteorien og «trygg-base-stjerna» hjelper beredskapsforeldrene til å forstå og intervensere i forhold til barnas behov.

Jeg tenker at den store utfordringen er så enkel og så vanskelig at det handler om ikke å svare disse barna «med samme mynt», for å bruke et begrep fra Smith. (Smith, 2003). Dette innebærer at de «lettvinte» barna, som lett tilpasser seg og leker alene, må sees og jobbes med, og at de provoserende barna blir anerkjent på noe annet enn sin adferd.

Beredskapshjemsoppholdet bør gi barnet mulighet for bearbeiding av egen historie (herunder sorg og traume), kontinuitet, utvikling og klargjøring for å skape en ny tilknytningshistorie. Dette krever en særegen sensitivitet i beredskapsfamilien for å imøtekomme barnets behov i trygg-base-stjerna. De må være emosjonelt og praktisk tilgjengelige, ikke la barna lykkes i å oppnå gjentagende avvisning.